

40

Aug. 1859

A B O S Z N A

ÉS

SZERB RÉGI ÉRMEK.

ISMERTETI

É R D Y J Á N O S,

M. AKAD. R. T.

Ára 1 ft. 20 kr.

PEST, 1859.

4° Num. ec. 33¹²
Érdy

A BOSZNA
ÉS
SZERB RÉGI ÉRMEK.

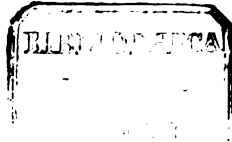
—+774+—

ISMERTETI
ÉRDY JÁNOS,
M. AKAD. R. T.

63 rézmetszettel és egy kőrajztablával.

A MAGY. AKAD. ÉVKÖNYVEK IX. KÖT. II. DÁRABJA.

BUDÁN,
A CS. KIR. EGYETEMI NYOMDÁBAN
MDCCCLVII.

A BOSZNA ÉS SZERB ÉRMEK.

A magyar törvények más történeti kútfókkal egyezőleg bizonyítják, hogy Magyarország határa egykor Németország felé az Ens folyamig, Ensburgig terjedett; déli határait pedig az ádriai tenger képezte. A magyar éremtan körébe az egykor magyar tartományok érmei is tartoznak, ezekből jelenleg:

I. Boszna vagy Ráma;

II. A szerb királyok, császárok és despotok érmeinek rövid sorát adjuk, mely érmek jobbadán összevegyítve s rajzok után gyanítólag meghatározva, majd kisebb nagyobb tömegben, majd különféle munkákban elszórva találtak.

II.

BOSZNA ÉRMEK.

A Szerviával határos Boszna, másképp Ráma, Magyarország végtartománya, órsége volt; a Boszna, Bosina név maga is annyi, mint meta, limes, terminus¹⁾.

Érmei itt következnek.

KOTROMANOVICS ISTVÁN.

1322—1354.

I.

¹⁾ Du Fresne, Glossarium ad Scriptores mediae et infimae Latinitatis. Venetiis, 1736. fol. I. col. 1178. 1179.

*Előlap**körirata*: STĖFANVS BANVS. B (osnae).*Képverete*: István bán monorú körben állva, jobbában kard, baljában kereszt.*Hátlap**főirata*: IC XC (Jesus Christus).*Képverete*: Krisztus ülve, áldásra emelt jobbával, baljában könyv; a téren: N. S.

Dr. Stur.

I. Lajos (1342—1382) magyar király ezen Kotromanovics István Erzsébet nevű leányával kelt egybe, ki szintűgy mint első neje, atyjának Robert Károlynak udvarában neveltetett. Az elsőről Margit, Károly morvai őgróf leányáról maga beszéli I. Lajos 1342. oklevelében, hogy az, szüleinek udvarában tanulta a magyar nyelvet és szokásokat¹⁾; Erzsébetről pedig Kotromanovics István leányáról Du Fresne állítja: „In eiusdem regis matris aula et comitatu educata fuerat“²⁾. És így a magyar nemzet nem lett olasz néppé azért, hogy az olasz Robert Károlyt választotta magyar királyul, hanem, a mi igen természetes, I. Lajos magyar király az olasz Robert Károlynak fia lett magyarrá.

2.

*Előlap**körirata*: + STEPAN BAN*Képverete*: István bán koronás fővel, szemközt ülve, kezeiben a keblén keresztül helyezett kard.*Hátlap**főirata*: IC XC (Jesus Christus).*Képverete*: Krisztus ülve, kezeiben könyv.

Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg 1849. 8. Vol. III., hol Reichel ily című értekezése olvasható: Beiträge zur Münzkunde der südlichen slawischen Völker 161. T. VI. n. 6.

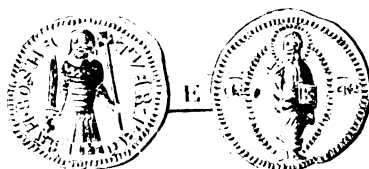
¹⁾ Katona, Hist. Crit. Tom. IX. p. 291.

²⁾ Du Fresne, Illyricum vetus et novum. Posonii, 1746. fol. pag. 119.

TVARTKÓ ISTVÁN.

1358—1362.

3.

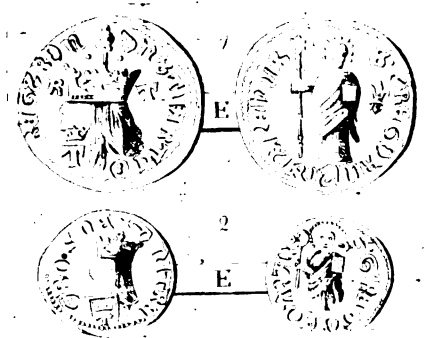
*Előlap**körirata:* TVARTKO BAN. BOSNA*Képerete:* A bán szemközt állva, jobbában kard, baljában magas kereszt.*Hátlap**főirata:* $\overline{\text{A}}^*$ $\overline{\text{A}}^*$ (Christus).*Képerete:* Krisztus monorú körben állva s könyvet tartva.

Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires etc. pag. 162. T. VI. n. 7.

III. TVARTKÓ 1396—1443.

4. 5.

1. *Előlap**körirata:* DNS TUARTKO RĚGS BON (Dominus Tvartko Rex Bosnae).*Képerete:* Letakart sisak fölött tobozfélével ékes nyílt korona, alúl koronás T, a téren R T.*Hátlap**körirata:* S. GRĚGORIUS NAZARENUS.

*Előlapi**körirata*: STAFANVS BANVS. B (osnae).*Képerete*: István bán monorú körben állva, jobbában kard, baljában kereszt.*Hátlapi**fölrata*: IC XC (Jesus Christus).*Képerete*: Krisztus ülve, áldásra emelt jobbával, baljában könyv; a téren: N. S.

Dr. Stur.

I. Lajos (1342—1382) magyar király ezen Kotromanovics István Erzsébet nevű leányával kelt egybe, ki szintúgy mint első neje, atyjának Robert Károlynak udvarában neveltetett. Az elsőről Margit, Károly morvai órgróf leányáról maga beszéli I. Lajos 1342. oklevelében, hogy az, szüleinek udvarában tanulta a magyar nyelvet és szokásokat¹⁾; Erzsébet-ről pedig Kotromanovics István leányáról Du Fresne állítja: „In eiusdem regis matris aula et comitatu educata fuerat“²⁾. És így a magyar nemzet nem lett olasz néppé azért, hogy az olasz Robert Károlyt választotta magyar királyul, hanem, a mi igen természetes, I. Lajos magyar király az olasz Robert Károlynak fia lett magyarrá.

2.

*Előlapi**körirata*: + STEPAN BAN*Képerete*: István bán koronás fővel, szemközt ülve, kezeiben a keblén keresztül helyezett kard.*Hátlapi**fölrata*: IC XC (Jesus Christus).*Képerete*: Krisztus ülve, kezeiben könyv.

Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg 1849. 8. Vol. III., hol Reichel ily című értekezése olvasható: Beiträge zur Münzkunde der südlichen slawischen Völker 161. T. VI. n. 6.

¹⁾ Katona, Hist. Crit. Tom. IX. p. 291.

²⁾ Du Fresne, Illyricum vetus et novum. Posonii, 1746. fol. pag. 119.

TVARTKÓ ISTVÁN.

1358—1362.

3.

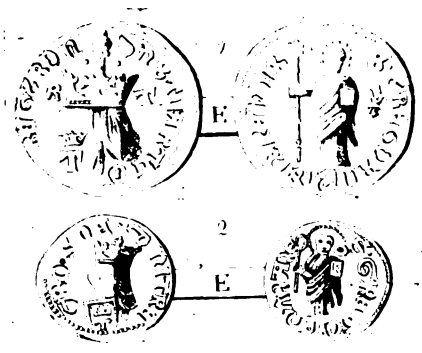
*Előlapi**körirata:* TVARTKO BAN. BOSNA*Képerete:* A bán szemközt állva, jobbában kard, baljában magas kereszt.*Hátlapi**fölrata:* $\overline{\alpha}^* \overline{\alpha}^*$ (Christus).*Képerete:* Krisztus monorú körben állva s könyvet tartva.

Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires etc. pag. 162. T. VI. n. 7.

III. TVARTKÓ 1396—1443.

4. 5.

1. *Előlapi**körirata:* DNS TUARTKO REXS BON (Dominus Tvartko Rex Bosnae).*Képerete:* Letakart sisak fölött tobozfélével ékes nyilt korona, alúl koronás T, a téren R T.*Hátlapi**körirata:* S. GRIGORIUS NAZARENUS.

Képerete: Sz. Gergely nazianzi püspök fénykörös fővel, szemközt állva, jobbjában püspökpálca, baljában könyv; a téren líliom.

2. *Körirata:* + DNI T RĖG BOSNĖ (Domini Tvardkonis Regis Bosnae).

Képerete: Letakart sisak fölött nyílt korona, alúl külön paizson koronás T.

Hátlapi

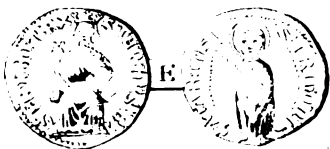
körirata: S. GRĖGOI. NAZAĖN.

Képerete: mint 1. sz. alatt; de a líliom hiányzik.

OSZTÓJA ISTVÁN (Christich).

1396—1435.

6.

Előlapi

körirata: STĖP: hOS: RASIĖ: D: BO: T: RX (Stephanus Hostoja, Rasiae et Bosniae totius Rex).

Képerete: A király koronás fővel szemközt ülve, jobbjában líliomos kormánypálca.

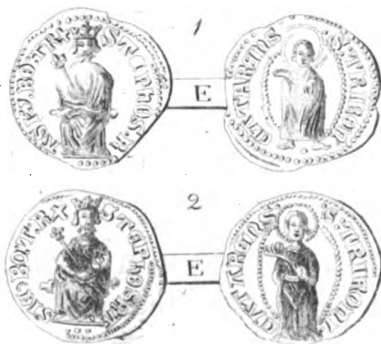
Hátlapi

körirata: .S: TRIFONIS CATARĖNSI

Képerete: E szent monorú körbe foglalva, jobbjában pálmaág.

Dr. Stur.

7. 8.

1. *Előlapi*

körirata: STĖP hOS. R-ASI: D. BO: T RX

Képerete: mint az előbbi példányé.

Hátlapi

körirata: .S:TRIFON CATARENS

Képerete: mint előbb.

Dr. Szabó.

2. *Előlapi*

körirata: STEP HOS RA-SIH 7¹⁾ BO:T:RX

Képerete: A király koronás fővel, szemközt ülve, jobbában lilimos kormánypálca, baljában keresztes gümb.

Hátlapi

körirata: .S:TRIFON CATARENS.

Képerete: E szent monorú, körben állva, jobbában pálmaág.

Dr. Szabó.

Reichel is adott ki ezekhez hasonlót, ki azon mint Zanetti: STEPHOS (Stephanus) nevet olvasott, és azt Dusán, IX. Nemanics István szerb királynak, utóbb császárnak tulajdonítja.

Koehne, Mémoires de la société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg, 1849. 8. VII. T. VI. n. 1.

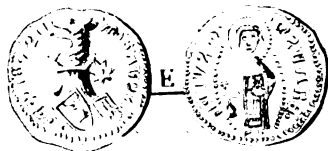
A „ГЛАСНИКЪ ДРУШТВА СЛОВЕЧНОСТИ СВЕЗКА III. V. VI. У БЕОГРАДУ, 1851. 1853. 1854. 8.“ című munkában szinte STEFNOS-nak olvastatik, V. 214. E munka sok gondot fordít a példányok mennyiségére s változataira: de összeállításban a rendszerre, meghatározásban a hasonló veretre keveset ügyel.

Az 1396. nikapolyi csata után Boszna három részre szakadt: III. Tvartko az éjszaki részeket foglalta el Bajezid szultán főnhatósága alatt. Osztója vagy Hosztója a déli részeket tette magáéivá s nápolyi Lászlónak, II. Kis Károly († 1386) magyar király fiának pártjához állott. *Hervója*, előbb Zsigmond magyar király, utóbb Osztója zászlóihoz szegődött, ki 1401. így irta magát: „Nos Hervoye supremus Vajvoda regni Bosnae, ac vicarius generalis Principum serenissimorum regum, regis Wladislai (nápolyi László) et regis Ostoyae.“ (Pray, Annales Regum Hungariae. Vindob. 1764. fol. Part. II. 201. l.).

Hogy ez érmet Osztójának kell tulajdonítanunk azt nemcsak körirata, hanem Osztójának könyomatban itt látható pecsége is mutatja. E gyönyörű pecsét Osztójának bőrhártyán 1400. kelt oklevelén vörös selyemről függ és fehér viaszba van nyomva; köriratából csak ennyit olvashatni: + STEFANVS HOSTOI — — — ETC. Osztója e pecsétén szintúgy iratik, koronás fővel szemközt ül szintúgy mint érmén.

BALZA + 1422.

9.

¹⁾ 7 et helyett a köfföliratokon is fordul elő. Orelli, 4067.

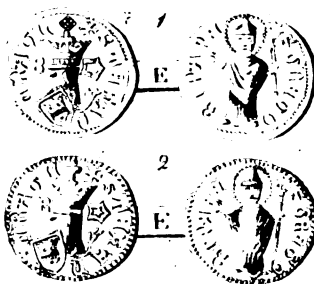
*Előlapi**körirata*: .MO.BALZ-COMI BOZN (Moneta Balsae Comitiss Bosnae).*Képerete*: Balsa nemzetségi címere, mely Orbini munkájában is látható.*Hátlapi**körirata*: M2 LAR6.NQIV2 M. (Magnus Sanctus Laurentius Martyr).*Képerete*: E szent monorú körben állva.

Dr. Stur.

ISTVÁN TAMÁS.

1444—1460.

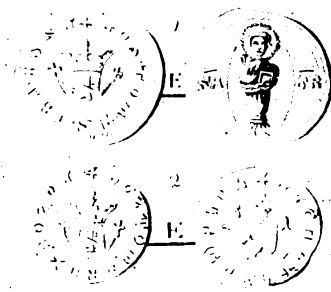
10. 11.

1. *Előlapi**körirata*: + ST6FAN ORAGL (Krajl) István király.*Képerete*: Letakart sisak fölött tobozfélével ékes nyílt korona; alúl jobbra ferde koronás paizs. A téren: B és ötszöglet.*Hátlapi**körirata*: S GR6GORI PAP6.*Képerete*: E szent szemközt állva áldásra emelt jobbajával, baljában püspökpálca.

2. Mint 1. sz. alatt; de az előlapi téren: R és csillagos ötszöglet.

12.

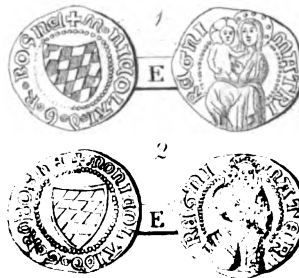
*Előlapi**körirata*: GOS TOM6 (Re) X BOZN6 7 Q (Gospodin Tome (Re) x Bosnae etc.)*Képerete*: mint az előbbieké; de a téren liliom és virágcsa.

Hátlapi**körirata:** + GR̃GORI (Pap)̃**Képerete:** E szent szemközt állva, jobbában püspökpálca, baljában könyv.**13. 14.****1. Előlapi****körirata:** + GOS. TOMAS. CRA. BOSN Goszpodin Tomas krály Bosnae. Dominus Tomas Rex Bosnae.**Képerete:** nyílt korona, széleiről szalagok lógnak alá, melyek fölfelé kanyarodván, líliomokkal végződnek; a korona alatt névrejtőjegy S I vagy T betűkből.**Hátlapi****fölrata:** S̃A GR (Sanctus Gregorius).**Képerete:** E szent monorú körben állva, áldásra emelt jobbával, baljában könyv.**2. Előlapi****körirata:** + GOS TOMA REX BOSNA.**Képerete:** mint 1. sz. alatt.**Hátlapi****körirata:** + ДЕСПОТЪ * ГЮРЬГЬ Deszpot Gyurgj.**Képerete:** futó oroszlán, mint Brankovics György szerb despot érmein.

ÚJLAKY MIKLÓS.

1464—1476.

15. 16.

1. Előlapi

körirata: + M. NICOLAI. D. G. R. BOSNAE (Moneta Nicolai Dei Gratia Regis Bosnae).

Képverete: Felül tompa, alul csúcsos csürlődeden szelt paizs.

Hátlapi

körirata: MATRI REGNI.

Képverete: Mária ülve, jobbján kisdede.

Kiadta Koehne, Cappe berlini gyűjteményéből.

Koehne, Zeitschrift für Münz-, Siegel- und Wappenkunde. Dritter Jahrgang. Berlin, Posen und Bromberg. 1842. 8. 310—313. II. T. VII. n. 8.

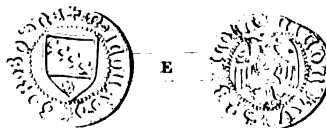
Ki azt jegyzi meg, hogy ez éremnek mind előlapi, mind hátlapi képverete, Lajos tési vezér (Dux de Tech) és (1412—1435) aquilejai patriarcha érmeinek utánzása.

2. Hasonló az előbbihez, csak hogy hátlapján: MATRI REGNI olvasható.

Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg. 1849. 8. Vol. III. 163. I. T. VI. n. 8.

17.

Előlap

körirata: + M . IQOLA . D * G . R . BOSNA Moneta Nicolai D. G. Regis Bosnae.

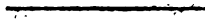
Képe: Az előbbiektől különböző címer.

Hátlap

körirata: *NIQOL*AV*S R B*IQOLA.

Képe: Nyílt szárnyú sas. E példány egészen aquilejai veretű.

Dr. Szabó.

II.

A SZERB KIRÁLYOK, CÁROK ÉS DESPOTOK ÉRMEI.

I. NEMANICS ISTVÁN *) VJENCSÁN.

1205—1224.

1.

*Előlapi**körirata* jobbról: STĖPA balról: S STĖPAN.

Képverete: szent István első vértanú Szerbország védszente fénykörös fejjel állva, jobbával magas kettős keresztet nyújt a jobbról álló koronás királynak, baljában könyv; a király és kereszt között: REX, alul: NO.

*Hátlapjának**fölrata*: IQ XQ (azaz: Jesus Christus).

Képverete: Krisztus fénykörös fővel palástosan karszékben ülve s könyvet tartva, alul: R.

Kiadta: Hier. Franc. Zanetti, De nummis regum Mysiae, seu Rasciae ad Venetos typos percussis. Venetiis, 1750. 8.

Recus. In Argelati Collect. Dissert. De monetis Italiae. Mediolani, 1750. 4. P. III. p. 18. 22.

Zanetti az előlapon látható NO (NG) betűknek *Nemanya Gens*; a hátlapi R betűnek pedig *Rasciae*, vagy *Regni Rasciae* (moneta) értelmet tulajdonít, de ezt, és pedig helyesen csak gyanítólág; mert e betűk nem állandók, hanem más más példányokon sokféleképp változnak.

2. 3.

1. Előlap

körirata jobbról: STAFAN balról: S STAFAN.

Képerete az előbbihez hasonló; de sz. István nem keresztet, hanem csak üres nyelet nyújt a jobbról álló királynak; a király és nyél között REX. alul: TO.

Hátlapja az előbbihez hasonló; de a téren TO, a karszéken belül balról csillag, és alul az R betű hiányzik.

Dr. Stur.

2. Előlap

körirata: STAFAN balról: S.TAFAN.

Képerete: az előbbihez hasonló; de sz. István kettős keresztet nyújt a jobbról álló királynak; a király és kereszt között REX. alul: TO.

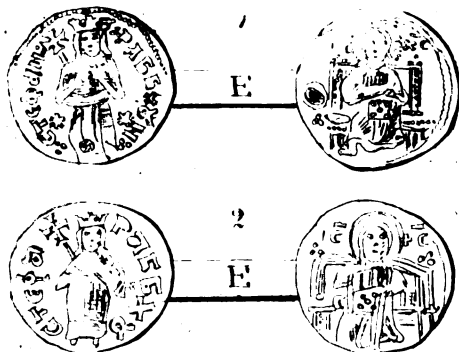
Hátlapja az előbbihez hasonló; de a csillag hiányzik, és a téren PR.

Néhai Wesszerle József († 1838. jul. 29. 57. évében) rézlapjain. Tab. II, n. 14. sajtó gyűjt.

RADOSZLÓ, III. NEMANICS ISTVÁN.

1224—1230.

4. 5.

1. Előlap

körirata: .PAБѢ XꝤ N: . . CTEΦΔN: azaz: Rab Christu N. (Nemanics) Sztefan. Krisztus szolgálja N. István. A cyrillisták nem szokták az Isten és szentek neveit egészen kiírni, hanem azokat —, — vagy ~ jegyekkel megrövidítve állítják elő; ámbár itt a XꝤ (Christu) szóban a hiányjel is kihagyatott.

Képverete: a király koronás fővel, hosszú köntösben, övesen szemközt állva, melléhez hajolt kezekkel egyszerű keresztet tart; a téren két csillag.

Hátlapján: IC XC (Jesus Christus). Krisztus fénykörös fővel ülve.

Weszerle. Tab. III. n. 7. saját gyűjt.

A 2. számú példány **előlap**

körirata: PAБѢ XꝤ CTEΦΔ azaz: Rab Christu Stefa. Krisztus szolgálja István.

Képverete s hátlapja mint az előbbié, csak hogy hátlapján a szék karjai között CN (azaz: Stefan Nemanics) betűk láthatók.

Weszerle.

Radoszló keleti szertartás szerint koronáztatott meg, és akár azért, mivel sz. István első vértanú Szerbországnak védszente volt, akár az először megkoronázott atyjának, Istvánnak emlékezetére, István nevet választott, miben utódi is híven követték.

6. 7.**1. Előlap**

körirata: L/\ XꝤ + CTEΦΔ + (P felfordítva). Azaz: Rab Christu Stepha. Krisztus szolgálja István. A téren három keresztke.

Képverete és hátlapja, mint az előbbieké.

Dr. Stur.

2. Előlap

körirata: PAБѢ XꝤ CTEΦΔN (a két utolsó betű egybe van kapcsolva) azaz: Rab Christu Stephan. Krisztus szolgálja István.

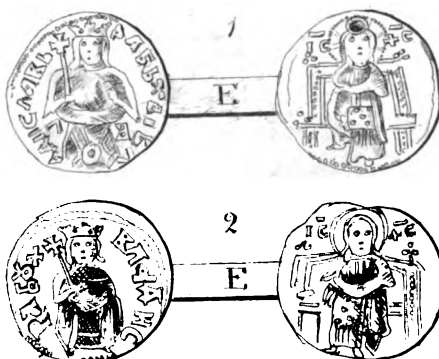
Képverete s hátlapja mint az előbbieké; de az előlap téren két virágcsa, a hátlapi téren pedig $\overline{AT}$ _M betűk láthatók.

Dr. Stur.

I. VLADISZLÓ, IV. NEMANICS ISTVÁN.

1230—1237.

8. 9.

1. Előlap

körirata: РАБЪ ХОІ ВЛАДИСЛАВЪ azaz : Rab Christu Vladislav. Krisztus szolgája Vladiszló.

Képverete s hátlapja Radoszló érmeihez hasonló; csakhogy az előlapi téren Л В. (В Л?).

Weszerle. Tab. III. n. 1. Ő ezt II. Vladiszlónak, Dragutin fiának tulajdonítja.

2. Előlap

körirata: РАБ ХХ (ХХ helyett) ВЛАДИС azaz: Rab Christu Vladis (lav). Krisztus szolgája Vladiszló.

Képverete s hátlapja az előbbiekhez hasonló.

10.

Előlap

körirata: СТЕФАН ВЛАДИСЛАВ azaz : Stephan Vladislav. A szokott Ъ (Jer) mind a két szó végén hiányzik.

Képverete s hátlapja Radoszló érmeihez hasonló.

Weszerle. Tab. III. n. 2. ezt is II. Vladiszlónak, Dragutin fiának tulajdonítja.

I. UROS, AZ ÚGY NEVEZETT NAGY KIRÁLY.

V. NEMANICS ISTVÁN.

1237—1272.

11.

*Előlap**körirata:* VROSIVS balról: S. STAF

Képverete: sz. István fénykörös fővel állva, jobbjaival magas egyszerű keresztet nyújt a jobbról hajadon fővel álló királynak, baljában könyv; a király és kereszt között: REX.

Hátlapja térén két csillag, szokott fölirattal és képverettel.

Kiadta Banduri; de nagyítva, ki azt utolsó Nemanicsnak tulajdonítja ¹⁾.

Zanetti így közli, mint itt látható ²⁾.

12. 13.

1. *Előlap**körirata:* VROSIVS REX STAFAN.

Alul: S.

¹⁾ Anselmi Banduri, Numismata Imperatorum Romanorum a Trajano Decio ad Palaeologos. Lutetiae Parisiorum, 1718. fol. Tom. II. pag. 769. 772.

²⁾ Zanetti, De numis Regum Mysiae seu Rasciae. Venetiis, 1750. 8. pag. 25. seqq. In Tab. n. VI.

Képverete: sz. István fénykörös fővel állva, jobbával magas kettős keresztet nyújt a jobbról álló koronás királynak.

Hátlapja térén M B szokott fölirattal és képverettel.

Kiadatott a budai szerb Évkönyvekben (1826. IV. füz. I. sz.) Weszerle. Tab. II. n. 16.

2. Előlap

körirata: VROSIV REX-SSTGFAN

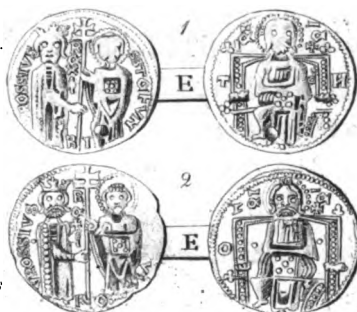
Képverete: mint 1. szám alatt;

alúl: N Đ.

Hátlapja szokott P R betűkkel.

Kiadta Zanetti, In Argelati Collect. Dissert. de monetis Italiae. P. III. pag. 19, 22. n. V.

14. 15.

1. Előlap

körirata: VROSSIVS REX S. STGFVN.

Képverete: sz. István fénykörös fővel magas kettős keresztet nyújt a jobbról álló koronás királynak.

Alúl: R I.

Hátlapja: szokott TN. betűkkel.

Dr. Stur.

2. Előlap

körirata: VROSSIVS REX - - - - VS

Képverete, mint 1. szám alatt, csak hogy a király baljában nem tekercs, hanem keresztke, s alúl K O.

Hátlapja szokott fölirattal és képverettel, a téren karika.

Dr. Stur.

I. UROS, AZ ÚGY NEVEZETT NAGY KIRÁLY.

V. NEMANICS ISTVÁN.

1237—1272.

11.

*Előlap**körirata:* VROSIVS balról: S. STAF

Képverete: sz. István fénykörös fővel állva, jobbjával magas egyszerű keresztet nyújt a jobbról hajadon fővel álló királynak, baljában könyv; a király és kereszt között: RAX.

Hátlapja térén két csillag, szokott fölirattal és képverettel.

Kiadta Banduri; de nagyítva, ki azt utolsó Nemanicsnak tulajdonítja ¹⁾.

Zanetti így közli, mint itt látható ²⁾.

12. 13.

1. *Előlap**körirata:* VROSIVS RAX STAFAN.

Alul: S.

¹⁾ Anselmi Banduri, Numismata Imperatorum Romanorum a Trajano Decio ad Palaeologos. Lutetiae Parisiorum, 1718. fol. Tom. II. pag. 769. 772.

²⁾ Zanetti, De numis Regum Mysiae seu Rasciae. Venetiis, 1750. 8. pag. 25. seqq. In Tab. n. VI.

Képvete: sz. István fénykörös fővel állva, jobbjával magas kettős keresztet nyújt a jobbról álló koronás királynak.

Hátlapja térén M B szokott fölrattal és képvettel.

Kiadatott a budai szerb Évkönyvekben (1826. IV. füz. I. sz.) Weszerle. Tab. II. n. 16.

2. Előlap

körirata: VROSIV REX-SSTGFAN

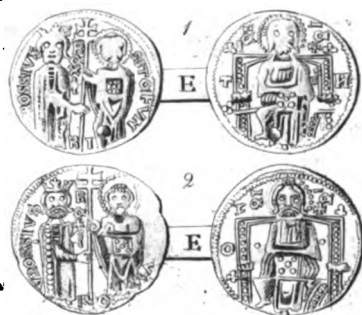
Képvete: mint 1. szám alatt;

alúl: N D.

Hátlapja szokott P R betűkkel.

Kiadta Zanetti, In Argelati Collect. Dissert. de monetis Italiae. P. III. pag. 19, 22. n. V.

14. 15.

1. Előlap

körirata: VROSSIVS REX S. STGFVN.

Képvete: sz. István fénykörös fővel magas kettős keresztet nyújt a jobbról álló koronás királynak.

Alúl: R I.

Hátlapja: szokott T N. betűkkel.

Dr. Stur.

2. Előlap

körirata: VROSSIVS REX - - - - VS

Képvete, mint 1. szám alatt, csak hogy a király baljában nem tekercs, hanem keresztke, s alúl K O.

Hátlapja szokott fölrattal és képvettel, a téren karika.

Dr. Stur.

16. 17.**1. Előlap****körirata:** VROSIVS REX - S STEFAN.**Képvete:** sz. István fénykoros fővel magas keresztes zászlót nyújt a jobbról hajadon fővel álló királynak.**Hátlapja** szokott.

Dr. Stur.

2. Példány hasonló az 1. szám alattihoz csekély különbséggel.

Dr. Stur.

18. 19.**1. Előlap****körirata:** VROSIVS REX - S STEFAN.**Képvete:** sz. István magas zászlót nyújt a jobbról hajadon fővel álló királynak.**Hátlapja** szokott.

Weszerle. Tab. II. n. 17.

2. Az 1. szám alattihoz hasonló.

20. 21.**1. Előlap****körirata:** STEFANVS REX - S STEFAN.**Képvete:** sz. István jobbjával kereszttel ékes magas zászlót nyújt a jobbról hajadon fővel álló királynak.**Hátlapja** szokott.

Dr. Stur.

2. Előlap**körirata:** STEFAN. REX STEFAN.**Képvete:** mint 1. szám alatt, csak hogy sz. István palástján és alúl kétkét keresztke látható.

Dr. Stur.

22. 23.**1. Előlap****körirata:** STEFAN. REX - S STEFAN.**Képvete:** sz. István magas zászlót nyújt a jobbról álló hajadon királynak.**Hátlapja** szokott.

Weszerle. Tab. II. n. 15. saját gyűjt., csak hogy ő e példányt I. Nemanics Istvánnak tulajdonítja; de ez mindig koronás fejvel tűnik elő.

2. Az 1. sz. alattihoz hasonló.

DRAGUTIN, VI. NEMANICS ISTVÁN.

1272—1275.

24.

*Előlap**körirata:* + STGFA-N-RGX

Képerete: A király koronás fővel szem közt ülve, jobbában kereszt, baljában a keblén keresztül helyezett kardnak markolata.

Hátlapja szokott (N) G betűkkel.

Dr. Stur.

Hasonló: A szerb zsupánok, királyok és csárok pénzei. Budán, 1843. 8. 37. l.
Weszerle. Tab. II. n. 18.

25. 26.

1. *Előlap*

⌘ *körirata:* + СТЕΦАНЪ КРАЛЪ azaz: Sztefan krály (István király).

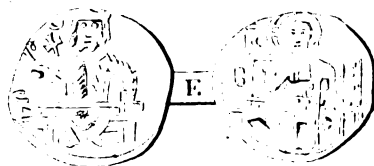
Képerete: A király koronás fővel szem közt ülve, jobbában rövid kereszt, baljában a keblén keresztül helyezett kardnak markolata.

Hátlapja: szokott N G betűkkel.

2. Az 1. szám alattihoz hasonló.

A szerb zsupánok, királyok és csárok pénzei. Budán, 1843. 8. 36. l.

27.

Ezen érmet Sestini adta ki, s azt II. Hethum (1289—1293., és ismét 1295—1296) örmény királynak tulajdonítja; de ez az örmény érme sorába épen nem illik, és inkább rosszúl olvasott Dragutin érme.

Dissertazione sopra alcune Monete Armene dei Principi Rupinensi della collezione Ainslieana. Fatta dall' Abate Domenico Sestini academico Etrusco. Livorno, 1790. 4. Tab. II. n. IX. p. 29. 38.

28.

Előlapja

körirata: MONETA REGIS STEFANI

Képvérete: A király fűdetlen fővel szem közt ülve, jobbjában kereszt, baljában a keblén keresztül helyezett kardnak markolata.

Hátlapja: szokott.

Dr. Stur.

Ennek Weszerle, Tab. II. n. 21. hasonlót tulajdonít.

MILUTIN, II. UROS, VII. NEMANICS ISTVÁN.

1275—1321.

29. 30.

1. Előlap**körirata:** MONETA REGIS VROS**Képerete:** A király koronás fővel szem közt ülve, jobbában líliomos kormánypálca, baljában egyszerű kereszttel ékes gömb.**Hátlapja** szokott.

Dr. Stur.

2. Előlap**körirata:** OIIIIITA (moneta) REG. VROSI**Képerete és****hátlapja**, mint 1. sz. alatt.

Dr. Stur.

31. 32.**1. Előlap****körirata:** MONETA REGIS VROSI**Képerete:** A király koronás fővel szem közt ülve, mellét nyakáról lógó díszjel ékesíti, jobbában líliomos kormánypálca, baljában kettős kereszttel ékes gömb.**Hátlapja** szokott, de két líliommal díszes.

Dr. Stur.

2. Előlap**körirata:** MONETA REGIS VROSI.**Képerete és****hátlapja**, mint 1. sz. alatt.

Dr. Stur.

Ide tartoznék azon aranyérem is, melyet Banduri következőleg irt le: „Numum praeterea aureum Vrosii vidisse nonnulli testantur, cujus ectypum in Cimelio Baudelotiano conspexi: in eo Rex sedet cum stenuate insolenti, dextra crucem, laeva globum crucigerum

tenens; in ambitu legitur: **MONETA REGIS VROSI**, aversa pars superiori simillima est, nisi quod ad Christi latera stellarum loco lilia Francica expressa sunt.“¹⁾

E példány hihetőleg csak meg volt aranyozva; mert arany a szerb érmek rendszerébe épen nem illik.

33. 34.

1. Előlap

körirata: VROSIVS REX

Képviselete: A szakálas és bajuszos koronás király szem közt ülve, mellet nyakáról lógó keresztke ékesíti, jobbjában líliomos kormánypálca, baljában kettős kereszttel ékes gömb.

Hátlapja szokott, de két líliommal ékes.

Dr. Stur.

2. Mint 1. sz. alatt, csakhogy ennek körirata másképp van fölosztva.

Dr. Stur.

35. 36.

¹⁾ Anselmi Banduri, Numismata Imperatorum Romanorum a Trajano Decio ad Palaeologos. Lutetiae Parisiorum, 1718. fol. Tom. II. p. 772. — Zanetti, In Argelati Collec. P. III. p. 19.

1. *Előlapi**körirata*: STĚFAN RĚX

Képvete: A szakálas és bajszos koronás király szem közt ülve, mellett nyakáról lógó díszjel ékesíti, jobbában lilomos kormánypálca, baljában kettős kereszttel ékes gömb.

Hátlapja szokott; de két lilommal díszes.

Dr. Stur.

2. Hasonló az 1. sz. alatti példányhoz.

Dr. Stur.

37.

Az itt látható érmet Zanetti adta ki száz évvel ezelőtt, saját gyűjteményéből, mely többé nem is fordult azóta elő.

*Előlapi**körirata*: KARVLVS S STĚFAN

Képvete: sz. István fénykörös fővel állva, jobbával magas, alul egyenkarú kereszttel ékes zászlót nyujt a jobbról szerb [díszöltözetben álló koronás királynak, baljában könyv. A király jobbával a zászlóhoz nyúl, baljában vezénybot. A király és zászló között RĚX olvasható.

*Hátlapjának**főirata*: IĚ XĚ azaz: Jesus Christus.

Képvete: Krisztust fénykörös fejjel, palástosan karszékben ülve s könyvet tartva állít elő; a téren két lilom látható.

Zanetti ez érmet Robert Károly magyar királynak tulajdonítja, úgyde ennek nem tulajdonítható; részint azért, mert e schismaticus jellegű érem Robert Károlynak érzelmeivel és vallásos buzgalmával merősen ellenkezik, részint mivel Zanetti VROSIVS helyett KARVLVS nevet olvasott, mint a következő rokon példány mutatja, és Robert Károlynak nincsen szerb veretű érme, mint másutt megbizonyítottam. ¹⁾

38.

¹⁾ Új Magyar Múzeum. Pesten, 1853. 8. II. Hivat. Közl. 1852. jul. 3.

Előlapi**körirata:** VROSIVS. REX S STEFAN.**Képverete:** sz. István fénykörös fővel állva, jobbával magas, alúl egyenkarú kereszttel ékes zászlót nyújt a jobbról álló koronás királynak.**Hátlapja** szokott, P T betűkkel.

Éger.

E példányból láthatni, hogy Zanetti VROSIVS helyett KARVLVS nevet olvasott; mert e példány előlapja Zanetti érmének előlapjához egészen hasonló.

39. 40.**1. Előlapi****körirata:** ROBERR X B STEFAN**Képverete:** sz. István első vértanú Szerbország védszentje, fénykörös fővel állva, jobbával magas kettős keresztet nyújt a jobbról szerb díszöltözetben álló koronás királynak, baljában könyv; a király jobbával a kereszthez nyúl, baljában keresztke.**Hátlapjának****fökrata:** IC XC azaz: Jesus Christus.**Képverete** szokott, a téren két líliom.Kiadta Reichel ¹⁾, ki arra akar bennünket tanítani, hogy Robert Károly nem csak Zanettiféle szerb, hanem hasonló bosznaországi érmekeket is veretett. De ezen oktatása el nem fogadható, mint másutt megbizonyítottam. ²⁾

Hogy Reichel ezen példánya széléből egyedül a V betű pattant ki s körirata ez: VROSI REX S STEFAN, arról a

2. szám alatti érem tesz bizonyosságot, mely dr. Stur példánya s II. Uros Milutin szerb király kétségtelen érme épen úgy, mint Reichelé; mert mind a kettő ugyanazon nemű példány, csekély különböző változatban.

¹⁾ Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg. 1849. 8. Vol. III. 154—170. VI. 4.²⁾ Új Magyar Múzeum. Pesten, 1853. 8. II. Hivat. Közl. 1852. jul. 3.

M. AKAD. ÉVK. IX. 2.

1. *Előlapi**körirata*: STEFAN REX*Képerete*: A szakálas és bajuszos koronás király szem közt ülve, mellet nyakáról lógó díszjel ékesíti, jobbában líliomos kormánypálca, baljában kettős kereszttel ékes gömb.*Hátlapja* szokott; de két líliommal díszes.

Dr. Stur.

2. Hasonló az 1. sz. alatti példányhoz.

Dr. Stur.

37.

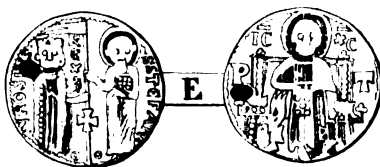

Az itt látható érmet Zanetti adta ki száz évvel ezelőtt, saját gyűjteményéből, mely többé nem is fordult azóta elő.

*Előlapi**körirata*: KARVLVS S STEFAN*Képerete*: sz. István fénykörös fővel állva, jobbával magas, alúl egyenkarú kereszttel ékes zászlót nyújt a jobbról szerb [díszöltözetben álló koronás királynak, baljában könyv. A király jobbával a zászlóhoz nyúl, baljában vezénybot. A király és zászló között REX olvasható.*Hátlapjának**fölrata*: IŪ XŪ azaz: Jesus Christus.*Képerete*: Krisztust fénykörös fejjel, palástosan karszékben ülve s könyvet tartva állít elő; a téren két líliom látható.

Zanetti ez érmet Robert Károly magyar királynak tulajdonítja, úgyde ennek nem tulajdonítható; részint azért, mert e schismaticus jellegű érem Robert Károlynak érzelmeivel és vallásos buzgalmával merően ellenkezik, részint mivel Zanetti VROSIVS helyett KARVLVS nevet olvasott, mint a következő rokon példány mutatja, és Robert Károlynak nincsen szerb veretű érme, mint másutt megbizonyítottam. ¹⁾

38.

¹⁾ Új Magyar Múzeum. Pesten, 1853. 8. II. Hivat. Közl. 1852. jul. 3.

Előlap**körirata: VROSIVS. REX S STEFAN.****Képvete:** sz. István fénykörös fővel állva, jobbjával magas, alul egyenkarú kereszttel ékes zászlót nyújt a jobbról álló koronás királynak.**Hátlapja** szokott, P T betűkkel.

Éger.

E példányból láthatni, hogy Zanetti VROSIVS helyett KARVLVS nevet olvasott; mert e példány előlapja Zanetti érmének előlapjához egészen hasonló.

39. 40.**1. Előlap****körirata: ROBERR X B STEFAN****Képvete:** sz. István első vértanú Szerbország védszentje, fénykörös fővel állva, jobbjával magas kettős keresztet nyújt a jobbról szerb díszöltözetben álló koronás királynak, baljában könyv; a király jobbjával a kereszthez nyúl, baljában keresztke.**Hátlapjának****fölrata: IC XC** azaz: Jesus Christus.**Képvete** szokott, a téren két liliom.Kiadta Reichel ¹⁾, ki arra akar bennünket tanítani, hogy Robert Károly nem csak Zanettiféle szerb, hanem hasonló bosznaországi érmekeket is veretett. De ezen oktatása el nem fogadható, mint másutt megbizonyítottam. ²⁾

Hogy Reichel ezen példánya széléből egyedül a V betű pattant ki s körirata ez: VROSI REX S STEFAN, arról a

2. szám alatti érem tesz bizonyosságot, mely dr. Stur példánya s II. Uros Milutin szerb király kétségtelen érme épen úgy, mint Reichelé; mert mind a kettő ugyanazon nemű példány, csekély különböző változatban.

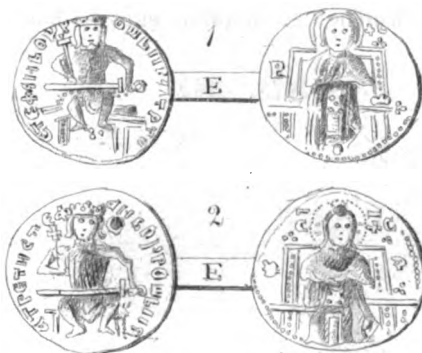
¹⁾ Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg. 1849. 8. Vol. III. 154—170. VI. 4.²⁾ Új Magyar Múzeum. Pesten, 1853. 8. II. Hivat. Közl. 1852. júl. 3.

M. AKAD. ÉVK. IX. 2.

DECSÁNI (DECIAN) III. UROS, VIII. NEMANICS ISTVÁN.

1321—1336.

41. 42.

1. *Előlapi*

körirata: СТЕФАНЪ ОУРОШЪ КРЯМ ТРТИ. Azaz: Sztefan Uros krály trti. Uros István harmadik király.

Képerete: A király koronás fővel szem közt ülve, jobbjában rövid kereszt, baljában a keblén keresztül helyezett kardnak markolata.

Hátlapja szokott P. jeggyel.

Weszerle. Tab. III. 3. Jankowich Miklós gyűjt.

2. *Előlapi*

körirata: a király jobb vállánál kezdődik és ez: СТЕФАНЪ ОУРОШЪ КРЯ ТРГТИ azaz: Sztefan Uros kra(ly) treti. Uros István harmadik király.

Hátlapja szokott, más jegyekkel.

A szerb zsupánok, királyok és czárok pénzei. Budán, 1843. 8. 45—48. II.

Weszerle. T. III. n. 5. saját gyűjt.

Zanetti írja: „Constantinum (Milutin fia) etiam Andronici Caesaris ex filia nepotem aliquando regnasse prodit Nummus insequens argenteus Scodrae signatus, in cuius antica: D. REX CONSTANTINVS. Constantinus sedens corona ornatus, sceptrum dextera, laeva globum tenens. In postica: S. STEFAN. SCVTARI. (Zanetti, De nummis regum Mysiae seu Rasciae. Venetiis, 1750. 8. pag. 19, 20.)

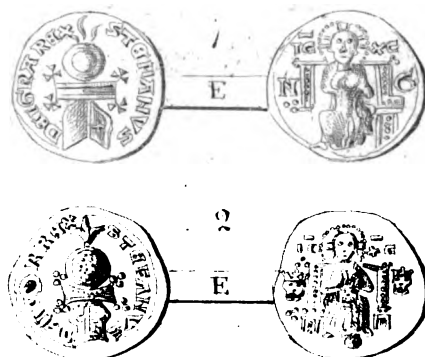
DUSÁN (szilni, azaz: hatalmas, erős).

IX. NEMANICS ISTVÁN.

1336—1356.

a) mint király: 1336—1346.

43. 44.

1. *Előlap*

körirata: STĖFANUS DEI GRA REX.

Képeretét majd haragnak, majd sisaknak, majd, a mi leghihetőbb, ereklve szekrénynek mondják.

Hátlapja szokott NG betűkkel.

2. Mint 1. sz. alatt, de hátlapját két koronás fej, mit Dalmátország címere ékesíti.

A szerb zsupánok, királyok és czárok pénzei. Budán, 1843. 8. 53. l.

45. 46.

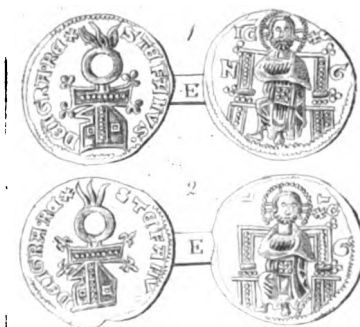

1. Előlap**körirata:** STĚFANVS DEI GRA. RĚX.**Képerete:** másféle ereklye szekrény.**Hátlapja** szokott NG betűkkel.

Dr. Stur.

2. Mint 1. sz. alatt különböző ereklye szekrényvel.**Hátlapját** két koronás fej, mint Dalmátország címere ékesíti.

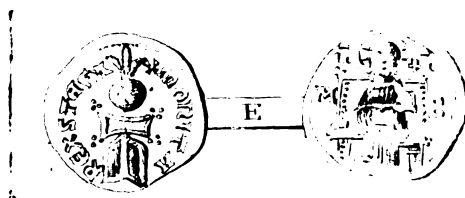
Dr. Stur.

47. 48.**1. Előlap****körirata:** STĚFANVS. DEI GRA. RĚX.**Képerete** ereklye szekrény.**Hátlapja** szokott NG betűkkel.

Dr. Stur.

2. Mint 1. sz. alatt.

Dr. Stur.

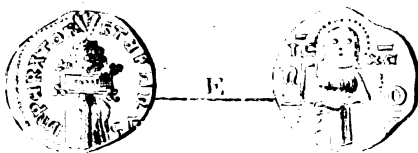
49.**Előlap****körirata:** + MONITA REX STĚFA (Moneta Regis Stephani helyett).**Képerete:** különböző ereklye szekrény.**Hátlapja** szokott MB betűkkel.

A szerb zsúpánok, királyok és csárok pénzei. Budán, 1843. 8. 54. l.

Ugyanaz.

b) mint cár 1346—1356.

50.

Előlap:

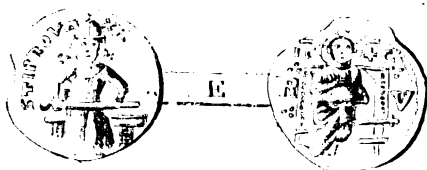
körirata: STEFANVS IMPERATOR.

Képe: ereklye szekrény.

Hátlapja szokott NO betűkkel.

A szerb zsupanok, királyok és czárok pénzei. Budán, 1843. 8. 55. 1.

51.

Előlap:

körirata: + A ? - - - - ST. IP. RO. V. A. azaz: + A - - - - STephanus IP (Imperator) ROManiae, Vgrovlachiae, Arbaniae.

Képe: A császár koronás fővel, szem közt ülve, kezeiben a keblén keresztül helyezett kard.

Hátlapja szokott RV betűkkel.

52.

Előlap:

körirata: .STEFHANVS. IMPERATOR.

Képe: A császár két oroszlánfej között koronás fővel ülve, jobbjaiban liliomos kormánypálca, baljában egyszerű kereszttel ékes gömb.

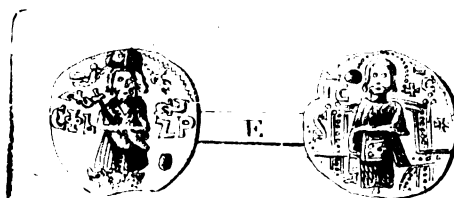
Hátlapi

körirata: S. TRIPHON..OATHARON.

Képerete: Ezen szent monorú szemcsés körbe foglalva, jobbában palmaág, baljában keresztke.

Dr. Stur.

53.

Előlapi

fölrata: СѢ (Sztefan) Ц (cár).

Képerete: A cár két sárkányfej fölött állva koronás fővel, koronáját két felül angyalok érintik, melléhez hajolt kezeiben kereszt.

Hátlapja szokott S + jegyekkel. Hasonló fölratu példány került kezemhez, melyen Dusán lóháton tűnik elő; de ennek rajzát nem vétethettem.

54.

Előlapi

fölrata: + СѢ
ВЪ ХА БА БЛ
ГОВЪРНИ
ЦѢНГ

Azaz: + Sztefan

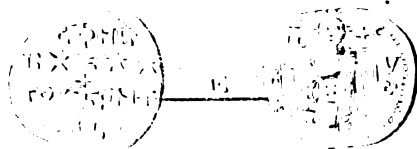
v' Kriszta Boga bla-
govjerni
cár i(dalje)

István Krisztus Istenben igaz hívó cár stb.

Hátlapja: szokott R V betűkkel.

Dr. Stur.

55.

*Előlapi**fölrata:* СѢНЬ

В Х БЛА

ГОВѢРНИ:

ЦРЬ

Azaz: Sztefan

vo Chriszta bla-
govjerni cár.

Krisztusban hívó István cár.

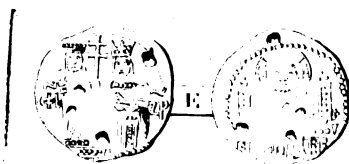
Hátlapja szokott R V betűkkel.

56.

*Előlapi**körirata:* STEFAVS IPA ELĒNA IPATX. Azaz: Stephanus Impera-
tor Elena Imperatrix.*Képcserete:* A császár és császárné szem közt állva, ez jobbjával, amaz
pedig baljával magas nyelvű keresztet tartanak; a császár jobbjában, és a csá-
szárné baljában keresztke. Alúl P.*Hátlapi**fölrata:* IĀ (X) Ā (Jesus Christus).*Képcserete:* Krisztus monorú körbe kerítve, a téren hat csillag.

Három példány fordult meg kezemen.

57.

*Előlap**főírata:* ЦѢ ЗР. Azaz: Sztefan cár.*Képerete:* jobbról a császár, balról fia s örököse IV. Uros, mind a kettő koronás fővel szem közt állva és magas kettős keresztet tartva.*Hátlapja* szokott.Kiadta Reichel ¹⁾, ki azt Decsáni III. Urosnak tulajdonítja; de mivel Dusán Ilona nejével szintúgy fordul elő mint itt fiával, azért inkább ennek tulajdonítható.

IV. UROS X. ÉS UTOLSÓ NEMANICS ISTVÁN.

1356—1367.

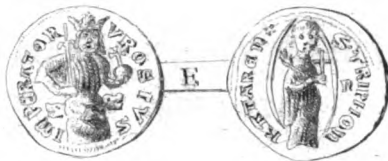
58.

*Előlap**körirata:* VROSIUS IMPERATOR.*Képerete:* ereklye szekrény.*Hátlap**főírata:* УРОСЪ ЦРЪ (Uros cár).*Képerete:* a cár hajadon fővel ülve, jobbjaiban kereszt.

Weszerle. Tab. III. n. 13. cs. muzeum.

¹⁾ Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg. 1849. 8. Vol. III. 160. VI. n. 5.

59.

*Előlap**körirata*: VROSIVS IMPERATOR.*Képerete*: A császár két sárkányfej között koronás fővel ülve, jobbja-
ban liliomos kormánypálca, baljában keresztcs gűmb.*Hátlap**körirata*: S. TRIPHON KATARÉN.*Képerete*: E szent monorű körben állva, jobbja-
ban pálmaág, baljában keresztke.

Weszerle. Tab. III. n. 12. cs. museum.

MERNYAVICS VUKASIN.

1367—1371.

60.

*Előlap**főirata*: .ББ ХА

БА БЛГО

БЪРНЪ

КРА БЛ

КАМН

Azaz: Vo Chriszta

Boga blago-

vjerni

krály Vl-

kasi(n).

(Krisztus Istenben igazhívó Vlkasin király).

M. AKAD. ÉVK. IX. 2.

Hátlapja szokott.

Weszerle. Tab. III. n. 14. cs. museum.

1854. máj. 16. fordult meg kezemen.

GREBELJANOVICS LÁZÁR.

1371—1389.

61.

Előlapi

körirata: KHQ3b C ΛA3PB.

Azaz: Knjaz szerbszki Lázár.

Szerb herceg Lázár.

Képerete: Lázár szem közt ülve, fején háromszegletes kalapféle (Reichel szerint byzanti korona), jobbjában háromágú kormánypálca.

Hátlapja szokott.

Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg 1849. 8. Vol. III. VI. n. 2.

1854. máj. 16. fordult meg kezemen.

62.

Előlapi

fölrata: KP ΛP

Azaz: Krály Lázár.

Lázár király.

Képerete: A király lóháton, jobbjában kormánypálca.

Hátlapi

körirata: kopott.

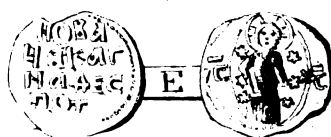
Képerete: ereklye szekrény.

Weszerle. Tab. III. n. 15.

LAZAREVICS ISTVÁN.

1389—1427.

63.

Előlapi

fölrata: НОВА
ЦЕКАГ
НАДЕС
ПОТ

Azaz: Nova(cz)
Czekag-
na Desz-
pot

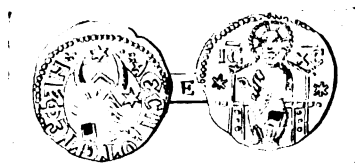
Moneta Stephani Despotae.

István Despot érme.

*Hátlapi**fölrata:* IC XC (Jesus Christus).*Képerete:* Krisztus monorú körbe foglalva, a téren hat csillag.

Weszerle. Tab. III. n. 25.

64.

Előlapi

körirata: . . ДЕСПОТ СТЕФАН
(Deszpot Sztefan)

Képerete: két szarvu sisak, felül és balról csillag.*Hátlapja:* szokott, a téren két csillag.

Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Péters-
bourg. 1849. 8. Vol. III. 158. VI. 3.

5*

Hátlapja szokott.

Weszerle. Tab. III. n. 14. cs. museum.

1854. máj. 16. fordult meg kezemen.

GREBELJANOVICS LÁZÁR.

1371—1389.

61.

Előlapi

körirata: КНѢЗЬ С ЛАЗАРЬ.

Azaz: Knjaz szerbszki Lázár.

Szerb herceg Lázár.

Képrerete: Lázár szem közt ülve, fején háromszegletes kalapféle (Reichel szerint byzanti korona), jobbában háromágu kormánypálca.

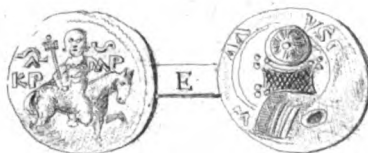
Hátlapja szokott.

Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Pétersbourg 1849. 8. Vol. III. VI. n. 2.

1854. máj. 16. fordult meg kezemen.

62.

Előlapi

főirata: КР ЛР

Azaz: Krály Lázár.

Lázár király.

Képrerete: A király lóháton, jobbában kormánypálca.

Hátlapi

körirata: kopott.

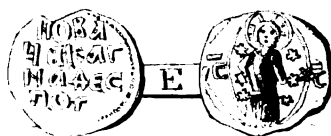
Képrerete: ereklye szekrény.

Weszerle. Tab. III. n. 15.

LAZAREVICS ISTVÁN.

1389—1427.

63.

Előlapi

fölrata: HOBA
 ЦѢКАГ
 НАДЕС
 ПОТ

Azaz: Nova(cz)
 Czekag-
 na Desz-
 pot

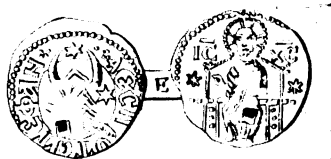
Moneta Stephani Despotae.

István Despot érme.

*Hátlapi**fölrata:* IC XC (Jesus Christus).*Képerete:* Krisztus monorú körbe foglalva, a téren hat csillag.

Weszerle. Tab. III. n. 25.

64.

Előlapi

körlata: .. ΔΕCΠΟΤ CTEΦΑΝ
 (Deszpot Sztéfan)

Képerete: két szarvu sisak, felül és balról csillag.*Hátlapja:* szokott, a téren két csillag.

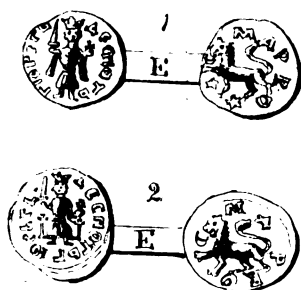
Kiadta Reichel.

Koehne, Mémoires de la Société d'Archéologie et de Numismatique de St. Péters-
 bourg. 1849. 8. Vol. III. 158. VI. 3.

5*

BRANKOVICS GYÖRGY.

1427—1457.

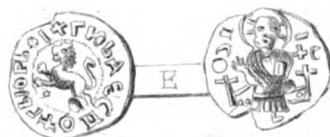
65. 66.**1. Előlap****körirata:** ДЕСПОТЪ ГЮРЬГЪ

(Deszpot Gjurgj).

Képerete: György koronás fővel szem közt állva, fölemelt jobbában kard, baljában keresztcs gomb.**Hátlap****körirata:** СМДРВО (Szmederevo, Semendria, Szendrő, sz. Endre).**Képerete:** jobbra futó oroszlán, alatta két csillag.**2. Mint 1. sz. alatt, csakhogy György két keresztke között áll, és hátlapján a két csillag hiányzik.**

Széchényi, Cat. III. 47. Tab. 8. n. 65. Appel, Repert. III. B. II. Abth. 991. A szerb Évkönyvek. 1826. IV. 2. 3. sz.

Weszerle. Tab. III. n. 22. 23.

67.**Előlap****körirata:** + ГНЪ ДЕСПОТ ГЪЮРЬГЪ*1

Goszpodin Deszpot Gyurgj.

Dominus Despota Georgius.

Képerete: jobbra futó oroszlán.

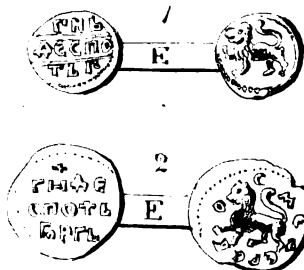
Hátlapi**fölrata:** IC XC (Jesus Christus).**Képerete:** Krisztus két kereszt között ülve.

Weszerle. T. III. n. 18. Jankowich-gyűjt.

68.**Előlapi****körirata:** + ГОСПОДИНЬ ГЮБГЬ

Gospodin Gju(r)gj.

Dominus Georgius.

Képerete: jobbra lépdelő oroszlán.**Hátlapi****fölrata:** IC XC (Jesus Christus).**Képerete:** monorú szemcsés körben álló Krisztus.**69. 70.****1. Előlapi:** ГНБ

ДЕСПО

ТЬ Г

(Gospodin Deszpot Gyurgj).

Dominus Despota Georgius.

Hátlap: jobbra lépdelő oroszlán.**2. Előlapi****fölrata:** ГНДГ

СПОТЬ

ГЮРГЬ

Azaz: Goszpodin Deszpot Gjurgj.
Dominus Despota Georgius.

Hátlapi

körirata: CMЄΔGPEBO

Azaz: Szmederevo.

Semender, Semendria, Senderow, Vég-Szendró.

Képerete: jobbra lépdelő oroszlán.

Dr. Stur.

Weszerle, Tab. III. n. 19.

71.

Előlapi

fölrata: ГНБ

ДЕСПО

ТЬ ГЮР

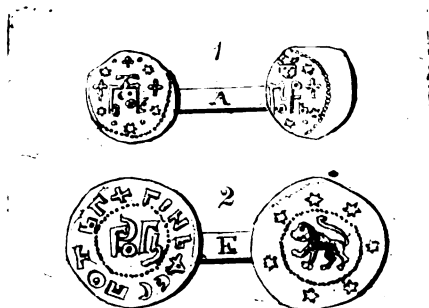
ЬГЬ Л

Goszpodin Deszpot Gyurgj L?

Dominus Despota Georgius L?

Hátlapján: jobbra lépdelő oroszlán, a téren négy csillag.

72. 73.

1. *Előlapi:* ДЕСПОТЬ (Deszpot) névreljő jegybe foglalva, öt csillag, három virágcsa, és négy gömböcs között.

Hátlapi: ГЮРТЬ (Gjurgj) szinte névreljő jegybe foglalva, felül koronás fej, mint Dalmátország címere, a téren csillagok, virágcsák és gömböcsök.

Kiadta Du Val¹⁾, ki azt aranynak állítja, a mi meg nem fér a szerb érmek rendszerével. Ő e példányt I. Tancred (1189—1192) siciliai királynak tulajdonítja. Hogy Brankovics György érme, azt a következő példányok bizonyítják, melyeken hasonló névrajtó jegyek fordulnak elő.

2. Előlap

körirata: + ГИЬ ДЕСПОТЪ Г

Azaz: Goszpodin Deszpot G(jurgj).

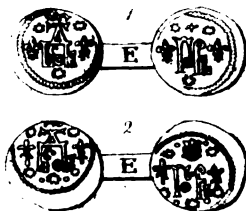
Dominus Despota Georgius.

Közepett: ГЮРГЪ (Gjurgj) névrajtó jegybe foglalva.

Hátlapján szemcsés körben jobbra lépdelő oroszlán, és hét csillag.

Weszerle, Tab. III. n. 20.

74. 75.

1. Előlap: ДЕСПОТЪ (Deszpot) névrajtó jegybe foglalva; a téren rövidítőjel, három csillag és két lilium.

Hátlap: ГЮРГЪ (Gjurgj), szinte névrajtó jegybe foglalva; szintazon jegyekkel.

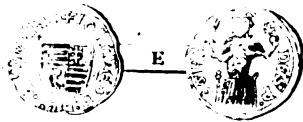
Dr. Szabó.

2. Előlap: ДЕСПОТЪ (Deszpot) névrajtó jegybe foglalva; a téren rövidítő jel, öt csillag, két lilium, és két gömböcs.

Hátlap: ГЮРГЪ (Gjurgj) szinte névrajtó jegybe foglalva; felül koronás fej, mint Du Val bécsi példányán; a téren két lilium, öt csillag és négy gömböcs.

Dr. Stur.

76.

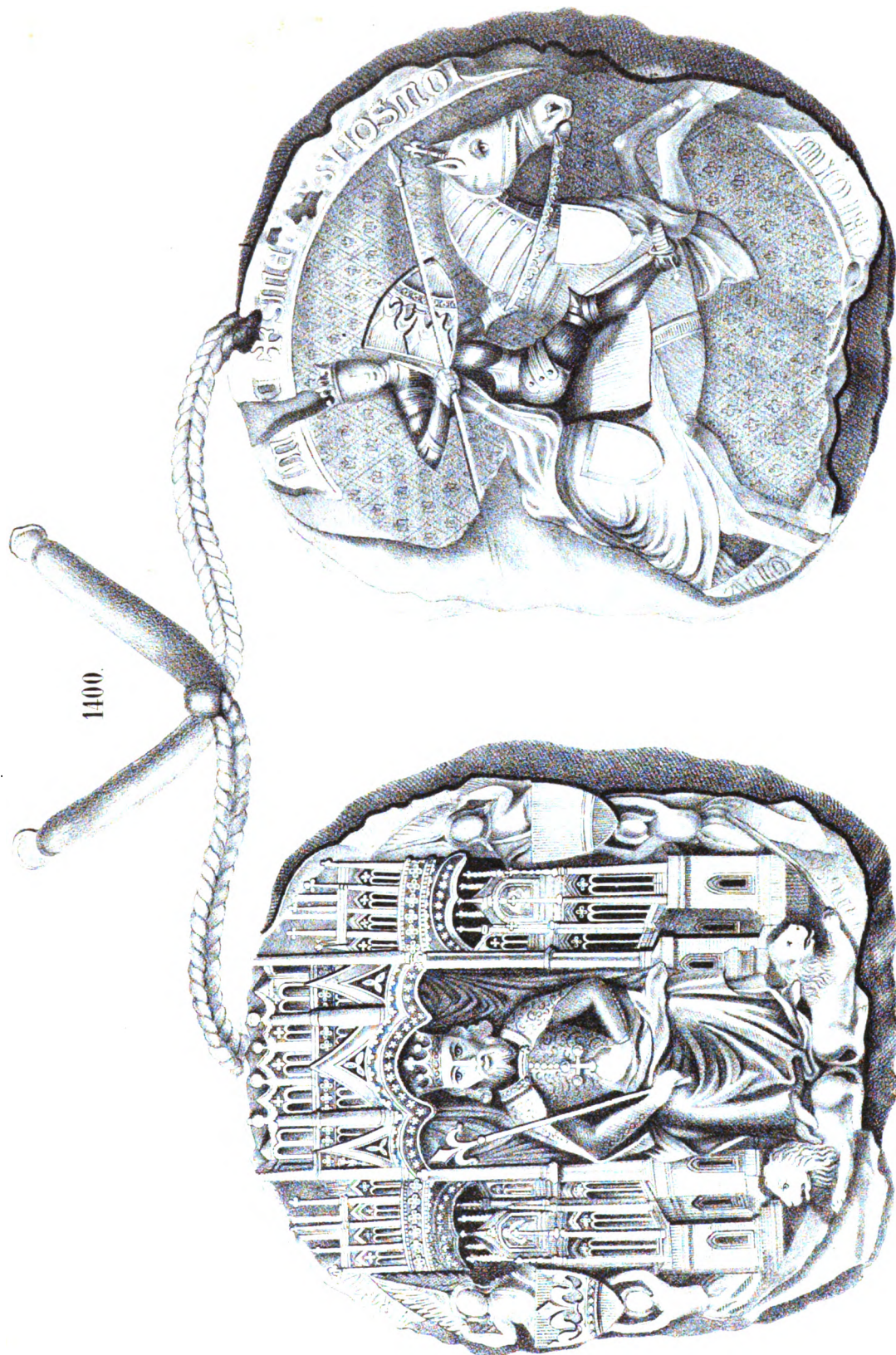

¹⁾ Monnaies en or, qui composent une des différentes parties du Cabinet de S. M. L'Empereur, depuis les plus grandes pièces jusqu' aux plus petites. Vienne, 1759. fol. pag. 112.

*Előlap**körirata:* + IOHANNES D: HW. R. VNGARI:*Képverete:* felül tompa, alul csúcsos négy térre szelt vért vagy paizs; felül négy fekmentes csikolat és kettős kereszt, Pannoniának régi címere; alul holló, Hunyadi Jánosnak nemzetségi címere s hasonló csikolat.*Hátlap**körirata:* DESP. O GVR.*Képverete:* Brankovics György szem közt állva, fölemelt jobbujában kard, baljában keresztcs gőmb.

Weszerle. Tab. III. n. 24. cs. museum.

Ez akkor veretett, mikor Hunyadi János magyarországi kormányzó, és Brankovics György szerb despot, a köztök sokáig főnforgott heves gyűlölség és ellenségeskedés után 1451-ben békealkura léptek, mely alku olvasható: Philip. Ernest Spiesz, Archivische Nebenarbeiten und Nachrichten. Halle, 1783. 4. 173. — Katona, Hist. Crit. Tom. XIII. 778.

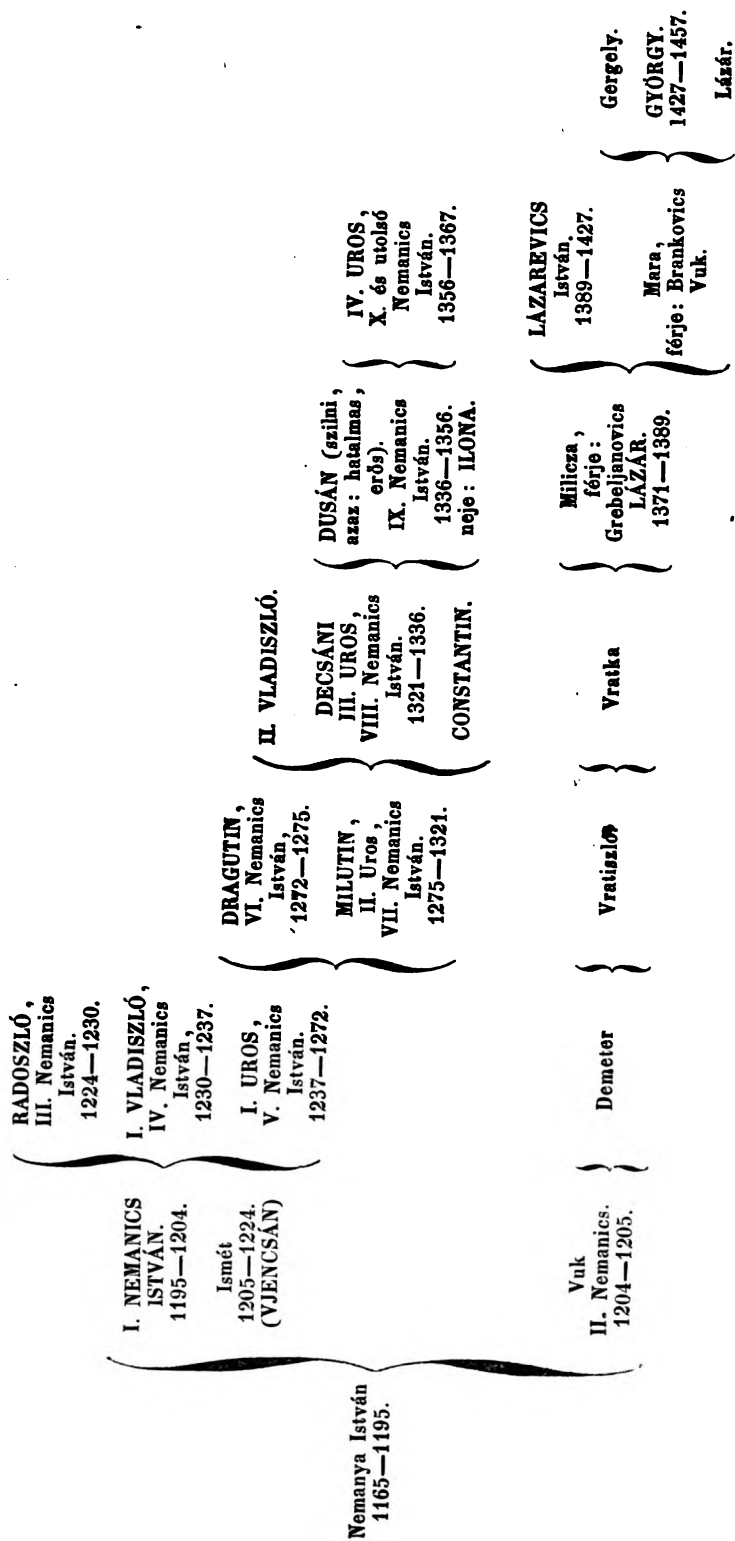

71.

M. Akad. Évkönyvek.

Nyomtatott a Pest 1858.

*) A Nemanya nemzetségi szerb zsupánok , királyok , cárok és despotok nemzékrendje ez :

BUDAN,
A CS. KIR. EGYETEMI NYOMDÁBAN
MDCCCLVIII.
